

SLOVENEK

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishtvu:
za celo leto naprej K 22:40
za pol leta " " 11:20
za četrt leta " " 5:60
za en mesec " " 1:90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.
Posamezne štev. 10 h.

Inserati:
Enostop. petilvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 " "
za trikrat 9 " "
za več ko trikrat 8 " "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Deželne finance.

Dunaj, 9. sušca.

V soboto so se zbrali na Dunaju zastopniki avstrijskih kronovin v posvete, kako in v koliki meri naj država podpira uboge dežele, da morejo zmagovati svoja bremena. Država si je prisvojila skoraj vse virove dohodkov, deželam pa je prepustila stroške za šolstvo, zdravstvo in druge kulturne naloge, pa priklade na direktne davke. Te priklade pa so dosegle že skrajno mejo in mnoge dežele, med temi celo bogata Češka, pomagajo si začasno iz zadrege le z novimi dolgovi. Te razmere so postale neznosne in zadnji čas je, da se deželne finance postavijo na drugi temelj.

To je pa lahko rečeno, a težko storjeno. Prenarediti bi morali ves davčni sistem, ki se je že vkoreninil tekom desetletij. Že leta 1896 so razmišljali vlada in poslanci, ali bi ne kazalo, da se po vzgledu v Nemčiji indirektni davki prepuste državi, nekateri direktni davki pa, n. pr. zemljiški in hišni, prepuste deželam. Toda država ni mogla najti potrebnega pokritja, in tako so ustvarili provizorij do leta 1909. Država prepusti deželam vsako leto 6 do 7 milijonov iz dohodkov osebne dohodarine in okroglo 19 milijonov iz žganjarine. S 25 milijoni pa je nemogoče »ozdraviti« bolne deželne finance.

Drugo leto pa poteče ta provizorij in treba je misliti na trajno zdravilo. Vlada je predložila deželnim odborom 47 vprašanj, ki se morejo razdeliti v tri skupine, namreč:

1. Ali naj država sploh deželam prepusti določene svote državnih dohodkov?
2. Ali naj država prevzame določene upravne naloge dežel?
3. Ali naj država deželam povrača stroške določenih upravnih in kulturnih nalog?

To so na videz jako enostavna in lahka vprašanja, toda povoljno nerešljiva z ozirom na velike razlike razmer v posameznih deželah. Edino to je gotovo, da vlada deželam ne dovolj priklad k osebni dohodarini. Finančni minister dr. Korytovski trdi namreč, da davčna morala med prebivalstvom ni še utrjena, ker mnogi še prikivajo istinite svoje dohodke.

Sicer je zdrava misel, naj bi država deželam prepustila realne davke, vendar sta takoj na jeziku dva pomisleka. Prvi je, kje dobi država nadomestek, drugi je, da bi potem bili davki po posameznih deželah jako različno razdeljeni. Davčna moč prebivalstva se ne meri toliko po realnih davkih, ampak po dohodkih iz industrije, torej po osebni dohodarini, pridobitini in davku od podjetij, ki morajo polagati račune. Država bi morala torej porazdeliti določene svote iz direktnih in indirektnih davkov po dogovorjenem ključu. Kateri umetnik pa napravi tak ključ, ki bi odpiral in zapiral vrata vseh sedemnajstih kronovin?

So, ki nasvetujejo, naj država prevzame vse stroške za ljudsko šolstvo. Temu predlogu pa bi se z vsjo odločnostjo uprle ravno bogatejše dežele z razvitim šolstvom, ker bi morale prevzeti velik del novih bremen ravno za pasivne dežele, katere bi zahtevale novih šol.

Češki deželni odbornik dr. Eppinger je nasvetoval, naj država prevzame vsaj del učiteljskih plač ter vse stroške za vojake, orožnike, odgon, cepljenje koz in prisiljenice. Dr. Herold pa je predlagal, naj država prepusti deželam pristojbine od različnih dedščin in prepisov ter davke od premoga, mineralnih vod, zdravilnih vrelcev in vodnih moči. Kaj pa dobe dežele, ako nimajo premoga, ne vodnih moči, ne zdravilnih vrelcev, kakor Češka!

Finančni minister pozna sedaj edini vir novih dohodkov v zvišanju davka od žganja. Ako se zviša ta davek za dvajset odstotkov, neslo bi to okroglo 37 milijonov. Finančni minister pa je takoj dostavil, da bi mogel le 25, k večjemu 30 milijonov kron iz višjih dohodkov od žganja »zrtvovati« deželam. To utegne tudi biti edini pravi uspeh sedanje enquete, ki zboruje v zbornici. Radovedni pa smo, kakšen bode ključ za porazdelitev državnih prispevkov za prazne deželne blagajne.

Državni zbor.

Dunaj, 7. sušca 1908.

Pošta in brzojav.

Najprvo navedem številke proračuna za leto 1908. Vsa potrebščina se proračunava na 145,097,820 kron in se je torej od lanskega leta pomnožila za 11,011,530 kron. Plače uradnikov in raznih

uslužbencev iznašajo 90,010,300 kron, od lani 7,348,420 kron več. Stranske potrebščine, to je izdatki za službeno obleko, potnine, provizije, najemnine, popravila, vozove itd. itd. 45,471,500 kron, torej od lani tudi več 2,670,240 kron. Izdatki za časnike, odškodnine itd se proračunavajo na 1,350,000 kron, za nove brzojavne naprave 600,000 kron, za izpopolnitev telefona 6,500,000 kron, za nova poštna poslopja in popravila 1,138,000 kron. Meji temi izdatki je 33,000 kron za novo poštno poslopje v Idriji.

Dohodki pošte, brzojava in telefona pa se proračunavajo na 160,400,000 kron in so od lani višji za 14,005,100 kron. Dohodki so: Poštne 127,500,000 kron (več 11,100,000 kron), od brzojava 14,345,000 kron (več 745,000 kron), od telefona 16,000,000 kron (več 2,117,000 kron), osebne vozne 120,000 kron (manj 25,000 kron), od časnikov 1,500,000 kron, izkupilo 250,000 kron, povračila 200,000 kron itd. izredni dohodki 340,000 kron. Prebitek se torej proračunava na 15,302,180 kron brez poštne hranilnice, ki polaga poseben obračun.

Proračunski odsek je v petek in danes šest ur razpravljal o proračunu za poštne in brzojavne naprave, pa je oglašeni menda še osem poslancev, ki pridejo v torek na vrsto. Širša javnost pa dobi jasno podobo tega vprašanja, ako navedem vsebino obširnega poročila, katero je podal poslanec Prohazka, in pa glavne misli iz govora ministra Fiedlerja. Ta dva sta prešetala vsa vprašanja, ki so v zvezi s tem poglavjem državnega proračuna.

Poročevalec Prohazka navaja statistične podatke v dokaz, da se vedno širi poštno, brzojavno in telefonsko omrežje. Tudi avtomobil je že v službi poštne uprave. Ako se obnesejo poizkusi, hoče poštna uprava še v višji meri vporabljati avtomobil.

Novi poštni, brzojavni in telefonski tarifi so v nekaterih krogih napravili precej nevolje, osobito pa zvišanje krajevne poštne. Da pa se pokrije izpadek, kazalo bi morda, da se omeji prostost poštne, ki se večkrat izrablja. Govornik izraža zahvalo ministru, ki hoče zopet znižati telefonske tarife.

Posebno obširno poroča o plačah poštne in brzojavne osobja. Glavna napaka pri uravnavi plač od leta 1889. je ta,

da niso jednotne. Ako se zvišajo plače le eni vrsti uradnikov in drugih uslužbencev, oglasijo se takoj druge vrste, in tako ni konca ne kraja prošnjam in pritožbam. Mnogo je krivo tudi to, da se večkrat menjujejo trgovinski ministri. V prvi vrsti naj vlada uvede službeno pragmatiko, javno kvalifikacijo, primeren dopust, nedeljski počitek in 35-letno službovanje. Poročevalec našteva dalje zahteve konceptnih in prometnih uradnikov, praktikantov, poštarjev, mehanikov, brzojavnih in telefonskih nadzornikov, deželnih pismonoš, oficijantov, železniških sprevodnikov, poštних slug in postiljonov. Vlada naj skrbi, da dobi pošta svoja poslopja in da prodajalci poštних znamk itd. dobe višje provizije.

Mej drugimi govorniki je dr. Steinwender naglašal, naj bi se opustila prostost poštne od priporočenih pisem in pa znižalo število uradnikov. Gotovo je, da se takoj pomnoži število uradnikov, ako se podržavi poštni urad. Kjer se preje zadoščale tri osebe, mora jih takoj biti sedem. Tudi je preveč juristov pri pošti in od prometnih uradnikov pač ni treba zahtevati mature, pač pa znanje drugega deželnega jezika. Ker pa so zahteve uslužbencev vedno višje, zato naj poštna uprava zviša poštino, osobito pa tarife za brzojavke. Govornik odločno graja, da je sedanji minister znižal telefonske pristojbine. Isti, ki potrebujejo telefon, morejo tudi plačati pristojbine.

Ministrov odgovor.

Trgovinski minister dr. Fiedler je odgovarjal nad dve uri na razna vprašanja. Najprvo naglašja, da hoče vlada polagoma poddržaviti večje poštne in brzojavne urade. To bode mogoče na ta način, da podržavi poštarje in druge uslužbence. Opravičena je tudi želja, da so poštni uradi v državnih poslopih. To pa je le polagoma mogoče.

Za razširjenje telefona ima minister letos na razpolago 12 milijonov, ki pa še ne zadoščajo vsem zahtevam. Samo za Dunaj je treba pet milijonov. Za druga večja mesta hoče letos porabiti 4,260,000 kron, za podaljšanje telefonskih zvez 2,362,600 kron. Tudi število avtomobilov hoče pomnožiti tam, kjer so dobre ceste in se izplača promet.

Najtežje in posebno zapleteno vprašanje so uravnave plač raznim vrstam

LISTEK.

Dijamanti kralja Salomona.

Angleški spisal Rider Haggard, posl. J. M. (Dalje.)

Zenska je bila lepo delo, toda na nesrečo so se poteze njenega obraza poškodovale tekom stoletij vsled vpliva vremena. Na vsaki strani njene glave sta se vzdigovala rogova vzhajajočega meseca. Moški postavi pa sta imeli strašna obraza, posebno mož na naši desnici, ki je imel obraz zlodejev; oni na levi pa je imel sicer dostojanstven obraz, vendar pa je bil njegov mir videti strašen. Bil je mir nečloveške okrutnosti, krvoločnosti, kakor je opomnil Sir Henry, ki so jo stari pripisovali bitjem, ki so bila zmožna mnogo dobrega in ki so še zamogla gledati trpljenje človeštva, ne morda z veseljem, vendar brez sočutja. Res strašna trojica so bili ti orjaki, sedeči v svoji samoti in zroči preko ravnine na kukuanski narod. Opažajoč te »Molčeče«, kakor so jih nazivali Kukuanci, bi bili radi vedeli, čegave so bile one roke, ki so jih naredile, kdo so bili oni, ki so izkopal jama in naredili cesto. Nenadoma se domislil — ker sem do-

bro poznal zgodbe svetega pisma stare zaveze — da je zabredel kralj Salomon v zmote s čudnimi bogovi, izmed katerih sem se spominjal imena treh — Astoreth, boginja Sidoncev, Kemoš, bog Moabitov, in Milkom, bog Amonistov — in povedal sem tovarišem svoje misli, da morda te tri postave pred nami predstavljajo one tri krive bogove.

»Hm!« je rekel Sir Henry, ki je bli učen človek in naredil maturo na gimnaziji, »morebiti je nekaj na tem; Astoreth Judov je bila Astarta Feničanov, ki so bili za Salomonovih časov veliki trgovci. Astarto, ki je bila pozneje Afrodita Grkov, so predstavljali z rogovi kakor polumeseč, in tamkaj na glavi ženske postave je razločno videti rogove. Morebiti je postavil te kolose kakšen feničanski uradnik, ki je vodil te rudokope. Kdo more povedati?«

Predno smo končali pregledovanje teh izvanrednih ostankov davne starodavnosti, je prišel Infadoos, pozdravil »Molčeče« s tem, da je vzdignil svojo sulico ter nas vprašal, ali gremo takoj na »Kraj smrti«, ali pa prej počakamo kosila. Ako smo pripravljani takoj oditi, je bila Gagool pripravljena nas voditi. Ker je bila šele enajst ura, smo — tirani od goreče radovednosti — izjavili, da hočemo takoj naprej, in jaz sem nasvetoval, da vzamemo seboj nekoliko živeža za slučaj, ako bi da-

lje časa ostali v jami. Gagool je sama zlezla iz nosilnice, Foulata pa je v jerbasu iz trsja naložila nekaj biltonga ter nekoliko vrčev vode. Ravno pred nami, kakih petdeset korakov za hrbtno kolosov, se je vzdigovala navpična skalnata stena, 80 ali še več črevljev visoka, ki je tvorila podstavek visokega, s snegom pokritega vrha, dvigajočega se v zrak tri tisoč črevljev visoko. Gagool nas je zlobno pogledala in nato opirajoč se na palico krevljala proti navpični steni skale. Prišli smo do ozke trdno obokane odprtine, ki je bila podobna vходу v rov kakega rudnika.

Tukaj nas Gagool počaka, še vedno z onim zlobnim pogledom na svojem strašnem obrazu.

»Sedaj, beli gospodje iz zvezd,« je zapiskala, »veliki bojevnik Infadoos, Inkubu, Bougwan in modri Makumazah, ali ste pripravljeni? Glejte, tukaj sem, da izvršim povelje svojega gospoda kralja in vam pokažem zaklad dragih kamenov.«

»Pripravljeni smo,« sem rekel.

»Dobro! Dobro! Ojunačite svoja srca, da boste mogli prenašati, kar boste videli. Ali pojdeš tudi ti, Infadoos, ki si izdal svojega gospoda?«

Infadoos je nagubančil svoje čelo ter odgovoril:

»Ne, jaz ne pojdem. Toda ti, Gagool, brzdaj svoj jezik in pazi, kako boš ravnala z mojimi gospodi. Iz tvojih rok jih bom za-

hteval, in ako se jim samo las skrivi, Gagool, boš umrla, in tudi ako si stokrat čarovnica. Ali čuješ!«

»Čujem, Infadoos, poznam te, vedno si ljubil bahate besede; ko si bil še dete, se spominjam, kako si pretil svoji lastni materi. Toda to je bilo nekaj. Vendar ne boj se, ne boj se, jaz živim samo, da izvršim kraljevo naročilo. Izvrševala sem ukaze mnogoterih kraljev, Infadoos, dokler niso navsezadnje oni izvrševali mojnih. Ha! Ha! Jaz grem, da jim še enkrat pogledam v obraz, in v Tvalinega tudi! Pojdite, pojdite, tukaj je svetilka,« in vzela je velik vrč olja in stenj iz ločja izpod svojega kožuhočinastega plašča.

»Ali pojdeš ti tudi, Foulata?« je vprašal Good v svoji grozni kukuanščini, katere se je nekoliko naučil pod nadzorstvom te mlade gospice.

»Bojim se, gospod,« je odgovorila deklina boječe.

»Potem daj jerbasa meni.«

»Ne, gospod, kamor greš ti, grem tudi jaz.«

Brez vsakih nadaljnjih besedi je planila Gagool v vhod, ki je bil dovolj širok, da sta mogla dva človeka vtrč skozi, in popolnoma teman; sledili smo njenemu glasu, ko nam je piskala, naj pridemo za njo, nekoliko boječi in trepetajoči, in ko smo naenkrat začuli neko frfetanje, se nisimo lahko pomirili. (Dalje.)

uslužbencev. Po enem kopitu se to vprašanje ne more rešiti, ker je izobrazba pre različna.

Vlada se je sprijaznila z mislijo, da se opuste organizacije ter uvedejo osebne komisije. Te naj bi se bavile stvarno s splošnimi vprašanji ter zastopale nepri stransko vse uradnike in uslužbence. Na črt statuta za te komisije je že izgotovljen.

Tudi službena pragmatika se že pripravlja, v kolikor je mogoča z ozirom na posebne razmere pri pošti.

Minister prizna potrebo, da se posebno za nekatere vrste uslužbencev službena doba zniža na 35 let. Vendar pa se mora to vprašanje rešiti skupno tudi za druge vrste državnih uradnikov.

Vpeljal pa se bode v doglednem času za posamezne vrste časovni avancement. Težje pa je ustreči želji, da bi se konceptni uradniki iz okrožja enega ravnateljstva premeščali tudi v druga. Pač pa poštna uprava po možnosti izravnava nejednakosti s pomnožitvijo mest ali imenovanji »ad personam«.

Obširno govori minister o zahtevah poštarjev, oficijantov in poštinih selov. Poštarji pa sami niso edini. Najbolje bi bilo, pravi minister, ko bi se poštarjem določile plače določenih vrst državnih uradnikov. Obenem bi država prevzela poštne sele v svojo službo. Na ta način bi bilo rešeno vprašanje oficijantov in podržavljeni bi bili poštni uradi.

Sedanja organizacija oficijantov ni srečna. Mnogi vstopijo v službo že s 16. letom, zlezajo že v mladih letih na vrh lestve za oficijante, potem pa nevoljni obsede. Ako pa se podržavijo uradi, potem je rešeno to vprašanje.

Minister obljubi, da mehaniki postanejo oficijali, pomožni mehaniki pa v dveh letih pomočniki z urejeno plačo.

Poslanec Maštalka je predlagal, da se ministrov govor natisne v celoti. Odsek je pritrdil predlogu.

Po volitvah.

Iz radovljanskega okraja. Radoveden, kako Radoljčanje obhajajo Vilfanovo zmagi, podal sem se pretekli teden v Radovljico. Ker sem vedel, da bom po gostilnah največ zanimivih podrobnosti izvedel, obiskal sem zaporedoma Kunsteljina in Lectarja. Nisem se motil. Povsod so se sicer veselili svoje zmage, toda pravega navdušenja ni bilo, ker so imeli vsi zavest, da so slabo izvolili, ker se njih izvoljenec nikakor ne more primerjati z gospodom okr. glavarjem in ker jim je vendar očitala vest, da so zmagali le samo s terorizmom, strahovanjem, lažjo, z grožnjo in s pijačo. N. pr.: strahovali so volivce, da bodo oškodovani pri obrtu ter se ogibali njihovih hiš. Splošno so pomilovali Vilfanovo gospo, katera se je za gospoda soproga veliko trudila in po hišah hodila. Odkritosrčno pa se je splošno povdarjalo, da bi bil gospod Vilfan v Radovljici gotovo propadel, da ga niso rešili c. kr. uradniki. Rekló se je namreč, da so za gospoda glavarja glasovali le politični uradniki in morabitni še ti ne vsi. Nasprotno pa so gospoda Vilfana volili razun enega vsi davčni uradniki, njim na čelu gospod davkar Ravnikar in davčni nadzornik g. Žun. Da je bilo c. kr. sodišče za g. Vilfana, je samo ob sebi umevno. Pri teh razmotrivanjih mi je prišla nehote ta-le misel: Sreča, da smo v Avstriji, kajti na Ruskem bi kaj takega sploh ne bilo mogoče. Naravnost podlo pa je bilo smešenje osebe gospoda glavarja z detelo, katero so po gostilnah nosili. Takemu smešenju mora vsak zaklicati »fej« in človek se mora čuditi, ako vidi, da se c. kr. uradniki niso nad tem zgražali. — Najbolj v želodcu pa leži radovljiskim liberalcem častna izjava ogromne večine županov za gospoda glavarja. Da so to izjavo podpisali tudi nekateri liberalni župani, jim sploh ne gre v glavo. Preklinjajo jih zato kar vprek, ter hujskajo občinske odbore na vse načine, da bi županom dali nezaupnice. A župani naj bodo mirni in brez strahu, kajti vpliv radovljiskih liberalcev ne presega radovljanskega mesteca. Splošno ogorčenje pa je po celem radovljiskem okraju radi radovljiskih učiteljev, kateri bi bili lahko preprečili škandal, da so šolski otroci pri večerni bakljadi vpili in kričali mimo stanovanja c. kr. glavarja, kateri je predsednik c. kr. okrajnega šolskega sveta in je bilo slavje za Vilfana obenem žaljenje osebe glavarjeve. Govori se tudi, da bo mestna hranilnica prišla kmalu v lib. roke, ker je pri agitaciji, kar se nam sicer neverjetno zdi, neki c. kr. davkarski uradnik strankam po hranilničnih hišah namigaval, da se lahko zgodi, da se bodo morale iste izseliti, ako g. Vilfana ne volijo. — Tako je tedaj gotovo, da je gospod glavar v prvi vrsti žrtev liberalnih uradnikov in učiteljev tako v Radovljici, kakor tudi v Tr-

žiču in Kamniku. Gospodu glavarju pa naj bode v zadoščenje zaupanje celega okraja in upanje na bodoče deželnozborske volitve, kajti vsaka sila do vremena!

AVSTRIJSKE OBMEJNE UTRDBE.

(Posebno poročilo »Slovenca«.)

Rim, 10. marca. »Corriere d'Italia« poroča, in sicer iz Berolina, da je avstrijska vlada nedavno konfiscirala »Piccolo«, »Trentino« in »Popolo«, ker so objavili nek avstrijski vojaški obmejni načrt, katerega je hotela vojaška oblast prikriti, ni pa konfiscirala oficijalne »Patrie«, ki je po pomoti o isti stvari poročala. Avstrijsko deželnoobrambeno ministrstvo je uvedlo vojaške pse pri alpskih četah. Sklenilo je tudi kupiti veliki »Grand Hotel« v Tridentu, da tam nastani armadni zbor, ki se **bo prestavil iz Inomosta v Trident.**

VOJAŠKE PRIPRAVE.

Trdnjavsko topništvo se to spomlad sledeče pomnoži: Od 24 na 38 in sicer odpade od teh na Tirolsko in Koroško 12 (preje 8), na Pulj 16 (preje 8), 10 v Kotor (preje 8).

ITALIJANSKO VSEUČILIŠKO VPRAŠANJE.

Istrski italijanski krčansko-socialni državni poslanec Spadaro je predlagal v svojem glasilu, da se naj Italijani dovolijo z ustanovitvijo italijanske akademije na Dunaju ter zahtevajo v kompenzaciji, da vlada spremeni nemške državne srednje šole v Trstu v italijanske. V soboto zvečer se je vršil v Trstu shod italijanskega prof. društva, ki je ta predlog zavrgel, ker da je isti nevaren za svojedobno ustanovitev italijanskega vseučilišča v Trstu in pa, ker pogajanja z vlado o tem vprašanju še niso dovršena.

POLJEDELSKI MINISTER OBOLEL.

Dunaj, 7. marca. Poljedelski minister dr. Ebenhoch je obolel za influenco in mora ostati v postelji.

KRITIČNI POLOŽAJ NA OGRSKEM.

Avstrijska delegacija.

»W. Allg. Ztg.« označuje položaj na Ogrskem za zelo kritičen. Neodvisna stranka se upira volivni reformi in zato tudi vlade pri reviziji poslovnika ne podpira s potrebno vnemo. Dr. Weckerle računa že s tem, da bo zbornico moral razpustiti in eventualno razpisati nove volitve na podlagi splošne volivne pravice.

Ogrski krogi so tudi zelo razburjeni, ker avstrijska delegacija zavzema tako ojstro stališče nasproti ogrskim vojaškim zahtevam. V avstrijski delegaciji je položaj tak: Del delegatov je za predlog Schraiflov, ki se glasi: Obe delegaciji, avstrijska in ogrska, se morata sklicati k skupni seji, da se zavzame stališče glede na povišanje častniških plač. Drugi del je za resolucijo Stürgkhovo: Zahteva se od skupnih ministrov zagotovila, da se prihodnji delegaciji snideta maja meseca in da se vprašanje o povišanju gaž ne spravi v kakršnokoli zvezo z ogrskimi vojaškimi koncesijami. Vršijo se neprestano ministrske in delegacijske konference. Nemci so za Stürgkhovo resolucijo z eventualnim amendentom od strani krščanskih socialcev. Za Ogre je oboje kritično, kajti na obeh straneh je tenzija: ne dopustiti preje rešitve ogrskega vojaškega vprašanja, predno ni izvedena na Ogrskem splošna volivna pravica.

»Magyar Orszag« registrira vest, da je v vojaških krogih razširjeno mnenje, da bo cesar dopustil pogajanja z Ogrji glede na vojaške koncesije šele po novoizvoljenem ogrskem parlamentu. Med tem so vsa vojaška vprašanja — bodisi povišanje števila novincev, bodisi povišanje častniških gaž — izključena.

ANGLEŠKI KRALJ OBIŠČE AVSTRO-OGRSKO ESKADRO.

Kralj Edvard se je včeraj podal za tri tedne v Biarritz. Potem se bo vozil po Sredozemskem morju. Pri tej priliki se snide z avstroogrsko eskadro in obišče admiralsko ladjo.

VILJEMOVO PISMO.

Pismo je izdala — ženska.

Javnost na Angleškem je vsled pisma cesarja Viljema na prvega lorda angleške admiralitete, Tweedmoutha, veliko bolj razburjena, kot se je izpočetka mislilo. Naravno, da Nemcem sovražno ljudstvo veruje izvajanjem lista »Times«, ki piše, da je Viljem II. s svojim pismom hotel vplivati na angleško ministrstvo, naj ustavi oziroma omeji svoje pomorsko oboroževanje. Pismo cesarjevo lordu Tweedmouthu so izdale dame, najbrž nevesta lordova ali pa dame od dvora. 8. t. m. se je podal h kralju Edvardu, ki biva v Parizu, specialni kurir, ki se je od kralja vrnil v London s posebnim naročilom. Takoj nato se je sklical ministrski svet.

V poslanski zbornici je finančni minister Asquith včeraj zopet izjavil, da je pismo cesarjevo zasebno. Zato je čisto izključeno, da bi se moglo objaviti. Lord Tweedmouth je pismo takoj, ko ga je prejel, pokazal ministru za zunanje zadeve, Greyu, ki je bil mnenja, da pismo ni oficijelnega značaja. Kaj pa bo zdaj Tweedmouth počel? Ako je vlada Viljemovo pismo smatrala za zasebno stvar, kako je mogel biti tako nepreviden, da ga je celo ženskam kazal okoli?

V zbornici lordov je govoril lord Tweedmouth sam in sicer v velikem razburjenju: 18. februarja mi je cesar pisal po pošti. Bilo je zaupno in prisrčno. Pokazal sem ga Greyu, ki je takoj izjavil, da pismo ni oficijelnega značaja. 20. februarja sem cesarju odgovoril. Prosim zbornico, naj zaupa moji poti, ki je dobra in stremi za tem, da se vse stori, kar je v naši moči, da se dobro razmerje med Anglijo in Nemčijo okrepi.

»Daily Telegraph« pravi o vsebini pisma sledeče: Pismo je pisano kakor prijatelj piše prijatelju brez tistih izrazov, ki se jih navadno poslužujejo vladarji. Z ozirom na izvestno tolmačenje nemške politike, zagotavlja cesar lordu Tweedmouthu, da bi mu lahko osebno dokazal, da je nemško brodovje petkrat slabše kot angleško, da torej ni moč govoriti o kakih agresivnih namelih Nemčije proti Angliji. »Times« je s svojo objavo iskala samo senzacije, v prvi vrsti pa je hotela zadeti Nemčiji prijazno politiko kabineta Campbell-Bannermannovega. Drugi listi pripominjajo, da je cesar Viljem imel pravico pisati lordu o mornariških zadevah, saj je svoj čas tudi kralj Edvard angleški pisal Björnsterne Björnsonu, ko se je šlo za to, naj bo Norveška republika ali naj izvoli kralja. Edvardovo pismo je imelo v tem vprašanju odločilen vpliv, kajti zagotovil je Björnsonu, da ako Norveška izvoli kralja, sme računati vsikdar na pomoč Angleške.

NEMŠKI CESAR NA KRFU.

Cesar Viljem se snide na potu na Krf 24. marca v Benetkah z italijanskim kraljem. Cesar se hoče na Krfu le odpočiti. Vest, da bi nameraval nemški cesar pri tej priliki obiskati Albanijo, odločno demantirajo.

NEMŠKA DRŽAVNA BANKA.

Berolin, 9. marca. Državna banka je znižala diskont na pet in pol odstotka, lombarde pa na šest in pol odstotka.

ŠVICA NOČE IZROČITI REVOLUCIONARCEV.

Bern, 9. marca. Zvezni svet je odklonil izročiti Rusiji oba Rusa, ki sta bila aretirana v Ženevi in ki sta zapletena v tifliško afero. Oba sta bila danes spuščena na svobodo.

BALKANSKA TRANSVERZALNA ŽELEZNICA.

Kakor poroča korespondenčni urad iz Beograda, bo šla adrijska železnica po srbski zemlji od Donave proti Merdarre na srbsko turški meji; odtod po turškem ozemlju čez Prištino in Prizren v S. Giovanni di Medua. Stranska progá bo vezala železnico z nekim črnogorskim pristaniščem.

LOISY ESKOMUNICIRAN.

Modernista abea Loisyja je zadela velika ekskomunikacija.

CERKVENO IZOBČENJE

Je papež izrekel nad Loisyjem, ker ne vztraja samo v svojih prejšnjih zmotah, temveč je vzlic vsem očetovskim opominom zavzel stališče proti papeževemu motu proprio »Lamentabili«.

KRALJ ALFONZ V BARCELONI.

Španskega kralja Alfonza bo spremljal v Barcelono ministrski predsednik Maura. Radikalni življi nameravajo veliko protestno demonstracijo proti Mauri. Anarhiste strogo opazujejo. — V Barceloni je prispela avstroogrška eskadra. Konteradmiral pl. Ziegler je menjal obiske z avstroogrskim poslanikom grofom Welsersheimbom in s poveljnikom španske križarice »Princ Asturski«, ki je usidrana pred Barcelono. Kralj Alfonz obišče eskadro ter se njemu na čast priredi banket na admiralski ladji.

MAROŠKA VOJSKA.

V ponedeljek zvečer je odpotoval v Casablanca general Liautey.

IZ PERZIJE.

Nekemu londonskemu listu poročajo iz Teherana, da je šah izdal reskript, v katerem se pritožuje o mlačnosti parlamenta o priliki napada z bombami ter izjavlja, da sedaj sam v kratkem ukrene vse potrebno.

TIFLIŠKI BANČNI ROPARJI

bodo vsi prosti, kajti ne samo monakovska, temveč tudi švicarska policija je od-

klonila zahteve ruske vlade, naj se ji izročijo. Odklonitev je po mednarodnih pogodbah seveda čisto pravilna.

Dnevne novice.

+ **Za dr. Šusteršičem in dr. Gregorčičem dr. Laginja.** Že zadnjič smo poročali, da so pogajanja med Slovani in Italijani glede volivne reforme za istrski deželni zbor uspela. Novi volivni zakon, ki bo sprejet na podlagi tega kompromisa, je gotovo za Slovane še vedno krivičen. A bilo je, kakor piše tržaški dnevnik, nemogoče vsled pritiska razmer za Slovane kaj več doseči. Tudi mi smo tega mnenja. Vendar pa si ne moremo kaj, da ne bi svojih bravev opozorili na neko dejstvo katero nam kaže, kako nedosledna je »Eđinost«. Ko je bila sprejeta volivna reforma za državni zbor, je napadala dr. Šusteršiča, da je izdal štajerske in koroške Slovence. No seveda takrat menda ni bilo nobenega »pritiska razmer«. Prišla je na vrsto volivna preosnova za goriški deželni zbor. Tudi ta ni pravična za Slovence in zato je tržaški dnevnik v svoji solzarski jezi ljuto napadel dr. Gregorčiča, češ, da je on izdal goriške Slovence. O kakem pritisku razmer tudi tukaj ni bilo govora. In sedaj imamo zagotovljeno volivno preosnovo za istrski deželni zbor, ki je tudi krivična Slovanom. Mi smo mislili, da se bodo zdaj gospodje okoli tržaškega dnevnika kar utopili v svojih solzah. Saj jim je Istra vendar najbližja. A zapihala je burja, huda tržaška burja, in posušila vse solze. Niti ena solza ni kanila iz oči teh gospodov, ki se sicer tako radi solzijo. Pač pa so vendar enkrat spoznali, da narodnim voditeljem »vsled pritiska razmer« ni možno vsega doseči. Če bi mi hoteli biti zlobni, bi s prav isto pravico, kakor je tržaški dnevnik napadel dr. Šusteršiča, da je izdal Štajerce in Korošce, in dr. Gregorčiča, da je izdal Goričane, smeli trditi, da je dr. Laginja izdal istrske ne samo Slovence, pač pa tudi Hrvate. Zopet imamo en dokaz, da so razmere veliko močnejše, kakor puhle fraze in solzarska politika tržaškega dnevnika.

+ **Shod avstrijskih mest** zboruje na Dunaju. Na predlog graškega župana Grafá se pošlje brzojavni pozdrav županu Luegerju v Lovrano. V debati o sanaciji deželnih in občinskih financ povdarjajo razni govorniki, da vsled velikih doklad od najnujnejših živil, na petrolej in vsled visoke hišne najemarine ne kaže sladkorni davek znižati.

+ **Transportni davek** namerava, kakor se z vso gotovostjo trdi v poslaniških krogih, uvesti finančni minister Korytowski. Za osobno in potno prtljago naj bi davek iznašal 12 odstotkov, za brzovozne in tovarne pošiljkatve pa 5 odstotkov prevozne pristojbine. Država bi na ta način dobila 70 milijonov.

+ **Pri c. kr. kmetijski družbi kranjski** ... Slavno uredništvo »Slovenca«, tu. Z ozirom na notico v št. 56, »Slovenca« z dne 7. marca 1908. pod dnevnimi vestmi in zaglavjem: »Pri c. kr. kmetijski družbi kranjski ...« zahtevam, sklicuje se na § 19., tiskovnega zakona, da objavite na istem mestu in z istimi črkami v prihodnji številki svojega lista sledeči popravek: Ni res, da se sam imenujem »živinorejskega nadzornika« ter »ravnatelja«; temveč je res, da se imenujem in podpisujem živinozdravnik; res je tudi, da sem po dekretu nastavljen kot »živinorejski nadzornik pri c. kr. kmetijski družbi kranjski« in da se mi je poverilo »vodstvo podkovske šole in bolnice za živino«. Ni res, da imam »namen delati liberalno zrago v kmetijski družbi«. Ni res, da mi odbor družbe z ravnateljem vred ni všeč, ker je vse »preklerikalno«. Ni res, da mečem pesek v oči z obljubami živinskih zavarovalnic, res pa je, da vršim svojo službeno dolžnost, ako snujem živinske zavarovalnice na podlagi vzornih pravil, ki jih je izdalo c. kr. ministrstvo notranjih zadev. — V Ljubljani, dne 9. sušca 1908. — Živinozdravnik Adolf Ribnikar.

G. Adolf Ribnikar naj bo prepričan, da mu kljub temu popravku iz vsakega žepa gleda »Notranjec«. Njegovih organizatoričnih talentov prav nič ne potrebujemo.

— **Slovensko katoliško akademično društvo »Danica«** ima danes, v torek, dne 10. marca v lokalu »Trötter, Zum Magistral« II. izredni občni zbor z naslednjim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika. 2. Eventualia. — Začetek ob pol 8. uri zvečer.

— **Prvi letošnji spomladanski vinski semenj na Krškem** se vrši prihodnji torek, danes osem dni. Kakor smo že poročali, je v tem okraju še veliko in dobrega vina, katerega bi vinogradniki sedaj prav radi v denar spravili. Vina bo na tem semnju dosti, zato je pričakovati tudi obile udeležbe od strani kupcev.

— **Okrožno sodišče v Pulju.** Že sklicani deželni odbor istrski se bo imel baviti med drugim tudi z ustanovitvijo okrožnega sodišča v Pulju. To vprašanje je že več let v javnosti na dnevnem redu; zdaj se zdi, da je razpoloženje tudi med italijanskimi poslanci ugodno za rešitev. Novemu okrožnemu sodišču bodo podredili sodne okraje Pulj, Labin, Vodnjan, Lošinj Veliki, Krk, Cres in morda tudi Buzet. Pod rovinjskim okrožnim sodiščem bi ostali sodni okraj Rovinj, Pazin in eventualno Buzet.

— **Stavka pekov v Osjeku.** Vsi pekovski pomočniki v Osjeku stavkajo od nedelje. Stavkarji pečejo kruh na lasten račun, ki pa ne zadostuje konsumu. V mestu primanjkuje kruha.

— **Koliko dolgova ima Pulj?** Puljska občina ima nad pet milijonov kron dolga. Zastavljeno je za ta dolg vse občinsko premoženje, celo ljudske šole.

— **Koperski učiteljski štrajk** opustili in zopet pohajajo v šolo. Zagotovilo se jim je, da se drugo leto izpolnijo njihove jezikovne zahteve in da nihče ne bo kaznovan. Dr. Marchet je deželnemu glavarju obljubil, da se bo v najkrajšem času izvedla narodna ločitev tega zavoda.

— **Zopet rop v Zagrebu.** Gostilničar Fran Pregl iz Litije je prišel v nedeljo o polnoči na državni kolodvor v Zagrebu, da bi se peljal v Vrbovec. Ker se je hotel pred odhodom še malo okrepčati, vprašal je dva neznanca, ki sta bila šla za njim, po kakih krčmi. Neznanca sta ga spremila v Barošovo ulico. Na poti je rekel eden spremljevalcev, da je Pregl izgubil novčarico. Ne, je odgovoril Pregl, ter potegnil iz žepa listnico s 360 kronami. V tem mu en lopov iztrga listnico in oba sta izginila v temi.

— **Umrli je nanagloma** v Dolenji vasi pri Ribnici nadučitelj g. Franc Gregorač, rojen leta 1862. v Idriji.

— **Visoki gosti v Voloski.** V nedeljo je prispel v Volosko knez Oton Windischgrätz s soprogo nadvojvodinjo Elizabeto in sinom ter se nastanil v vili »Irene«, kjer nameravajo ostati tri mesece.

— **Uradniške stavbinske zadrage.** V nedeljo je na Dunaju zborovalo mnogo državnih uradnikov, ki so sklenili ustanovitev stavbinskih zadrug državnih uradnikov, ki bodo imele namen, zidati uradnikom cenene hiše. V dotični resoluciji vabijo vlado, da postavi v to svrhu v proračun kredit štirih milijonov kron. Shoda so se udeležili odposlanci finančnega in železniškega ministrstva ter več državnih poslancev.

— **V zadevi dr. Lorenzotija** v Pulju aretirane osebe je sodišče izpustilo.

— **Deželno pomožno društvo za bolne na pljučih.** Odbor mednarodnega kongresa proti tuberkulozi v Washingtonu imenoval je odbornike-zdravnike deželnega pomožnega društva za bolne na pljučih na Kranjskem dež. vlade svetnika dr. Fran Zupanca in mestnega zdravnika dr. Dčmeter vitez Bleiweis-Trsteniškega za člane narodnega odseka za Avstrijo.

— **Ali je davica ozdravljiva?** Od zdravniške strani prejeli smo naslednji dopis: Zelo je obžalovati, da občinstvo tako malo ve o napredkih in pridobitvah medicinske vede. Pred kratkem pripelje k meni kmetič svoje sedemletno dekletce, kateremu so po hudi davici otrpeli razni udi, mej temi tudi nebo, tako da sedaj prav nerazumljivo govori in težko požira. Ko pojasnim možu, da se te vrste otrpnenja kmalu in popolnoma izgube, popraša me začudeno: »Kaj imate sploh kako zdravilo proti davici? O Božiču so mi za njo oboleli vsi otroci in trije mlajši, ž njimi petleten dečko, bili so tekom dveh dni mrtvi.« Kako je bil mož začuden, ko mu povem, da imamo v cepivu proti davici izvrstno sredstvo in da je pomoč gotova, če se to cepivo rabi že prvi dan, da pa je tudi še drugi in tretji dan obilo upanja na popolno ozdravljenje. Dejal je, da mora to takoj povedati vsem sosedom in naprositi tudi župnika, da o tem ožnani v cerkvi. Kmetič stanuje v neposredni bližini Ljubljane. Če bi bil takoj poklical zdravnika, bi mu danes živeli še vsi otroci, tako tudi petletni sinko, za katerim posebno žaluje. — Ta slučaj naj bi bil vsem v vsodbudo. Poklicani činitelji naj podučujejo občinstvo o pridobitvah zdravstvene vede, tako tudi o ozdravljivosti davice ali vratnice, ki je izgubila vso svojo grozo, odkar vporabljamo cepivo.

— **Umrli je trgovcu g. Ernestu Peganu** v Trstu sinček g. Dušan.

— **Humor tržaških tatov.** Prošlo sredo popoldne so vlomili neznan tatovi v stanovanje družine Reperger v ulici Boscetto v Trstu ter odnesli isti in neki gospej, ki je tam v podnajemu, poleg 47 kron gotovine vso zlatino in srebrnino, kar so je našli, v skupni vrednosti nad 200 kron. Nek revolver, na katerega so naleteli pri preiskavi omar, so nabasali ter zavili v papir z napisom: »Ubijte se vsi skupaj!« Tatov seveda ni mogoče zaslediti.

— **Umrli je na Selu na Vipavskem** Anton Berbuč, posetnik in brat goriškega deželnega odbornika g. Ivana Berbuča.

— **Radi uradnega poverjenja** je bil pred novomeškimi porotniki obsojen Ant. Lesar iz Goriče vasi na šest mesecev s postom postrene ječe.

Štajerske novice.

š **Porotne obravnave v Mariboru.** Včeraj so se začele zopet porotne obravnave. Stala sta pred porotniki 20letni Simon Blažič in 21letni Franc Soršak, oba iz Spodnje Poljskave. Prvega dolži obtožnica, da je udaril z železnimi grabljami Fr. Žagar, da je čez dva dni umrl, drugega pa, da mu je dal grablje, rekoč: »Udari ga!« Blažič je bil obsojen na 18 mesecev, Soršič pa je bil oproščen. — Danes sta na dnevnem redu dve obravnavi. Ida Wuntschina iz Št. Vida pri Ptuj, Marija Luckman, Terezija Kopsa in Lucija Luckman iz Brega pri Ptuj so obdolžene tatvine. Ukradle so več hranilničnih knjžic in tudi denar. V drugi obravnavi bo stal pred porotniki 26letni Štefan Čelofiga iz Zg. Gorice, obdolžen uboja.

š **V konkurz** je prišel trgovec Ignacij Lorber v Celju.

š **Narodna gostilna zaprta.** Iz Slov. Gradca. Gostilničar v tukašnjem zadržnem »Narodnem domu«, znani pristaš »Narodne stranke« Vrečko, je svojevoljno zaprl gostilniške prostore. Za njim je baje »Čitalnica«. Na pustni terek so se iz tega delali norce naši narodni nasprotniki. Iz tega zopet vidimo, komu pravzaprav služi slovit »Narodna stranka«. Rodoljubi, ali ji hočete še za naprej tlačaniti?! Upamo, da ne, in ne!

š **Kolodvor v Mariboru** namerava južna železnica še letos znatno razširiti. Južna železnica zgradi tudi novo skladišče.

Ljubljanske novice.

lj **Javno predavanje.** Opozarjamo na današnje javno predavanje S. K. S. Z. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer.

lj **Umrli** je včeraj ob 3. uri popoldne v 34. letu svoje dobe mestna učiteljica gospa Olga Kobau, soproga c. kr. davčnega oficijala, hčerka nadučitelja g. Gasperina. Pogreb bo jutri v sredo, ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti Zatiške ulice št. 1. — Gospa Olga Kobau je bila učiteljica na dekliški šoli pri sv. Jakobu. Zadelo jo je nanagloma kap. Poklicani zdravniki jo niso mogli rešiti. Gospa je umrla, maziljena s sv. oljem še tekom dopoldneva. N. v m. p.!

lj **Otroka v Ljubljani zastupila, v Trstu pa v morje vrgla.** Tržaški »Piccolo« poroča iz Pulja: Tu je 22letna Marija Križanec, doma iz Rogatca, blagajničarka v neki kavarni izpovedala pri policiji, ki je hotela izvedeti, kje ima svoja nezakonska otroka, da je otroka Gizelo, rojeno 30. okt. 1907 v Josefstadtu, nesla kmalu nato v Ljubljano, kjer je bila nastavljena za blagajničarko v kavarni »Merkur«. Tu je otroka, ki ji je bil v »nadlego«, zastupila s karbolno kislino, nato pa iz Ljubljane pobegnila v Trst, truplo pa vzela s seboj v kovčegu. V Trst je dospela dne 21. jan. t. l., dan nato pa zavila truplo otrokovo. djala v zaboj kamen, nato najela čoln in na morju neopaženo vrgla zaboj v globino. Križanec, ki je močna blondinka, je seveda bila takoj odvedena v zapor.

lj **Umrli** je danes trgovec in hišni posestnik v Wolfvovih ulicah št. 1, g. Peter Lassnik, star 75 let.

lj **Nov sneg** smo dobili danes popoldne.

lj **Božjast** je vrgla danes zjutraj na Karlovski cesti delavca Valentina Božiča tik pred električnim vozom. Voznik je svoj voz takoj ustavil, in tako preprečil večjo nesrečo.

lj **Smolto je imel** včeraj prisiljenec Albert Rautnik, rodом iz Trsta. Ušel je od dela pri Tönniesovi tovarni, a ga je orožništvo že na večer zasačilo in ga privedlo nazaj.

lj **Škarpa se je zrušila** predvčerajšnjem ponoči med hišama št. 7 v ulicah na Grad, vsled česar je bil promet zaprt. Policija je obvestila stavbni urad, ki je vse potrebno ukrenil.

lj **Prijatelj dobre pijače.** V noči od 4. na 5. t. m. je dosedaj še neznan storilec s silo odprl vrata v kavarnarjevo klet v kazinskem poslopju in pokradel šest steklenic šampanjca, vrednega 27 K, dve steklenici vina, dve steklenici jajčeca konjaka, steklenico likerja, dve steklenici marsala in dve steklenici bordo-vina. Kavarnar ima 58 K škode.

lj **Javna vinska pokušnja** v tukašnji deželni vinski kleti pod kavarno »Evropa« bo jutri, v sredo, od pol 8. do pol 10. ure zvečer.

lj **Društvena godba ljubljanska** koncertuje jutri zvečer po javni vinski posku-

šnji v kavarni »Evropa«. Začetek ob 9. uri zvečer. Vstopnina prosta.

Razne stvari.

Žalostna usoda Wöflingove žene.

Ločena žena bivšega nadvojvode Leopolda Wöflinga, Viljemina rojena Adamovič, je še do zadnjega upala, da se zopet sporazume z bivšim soprogom. Ko se je pa isti vdrugeč oženil, šel je seveda nje zadnji up po vodi in ni se čuditi, če je postala, kakor pravijo, »histerična«. Nje položaj je bil toliko bolj obupen, ker tudi gmotno ni bila preskrbljena. Pohoštvo vile v Zugu je shranjeno v neki tamošnji krčmi, ker ga ni mogla dati prepeljati na Dunaj. Naloženih je sicer v neki dunajski banki za gospo Wöfling 100.000 kron, s katerimi pa ista ni smela razpolagati, tudi uživanje obresti baje ni bilo nesporno zagotovljeno. — Pred par dnevi si je nesrečna žena kupila samokres z namenom, da ubije sestrji, ki ž njo stanujeta, odvetnike, ki so sodelovali pri ločitvi od Wöflinga, in sebe. Njeno razburjenje je doseglo vrhunec, ko sta sestri poklicali policijo. Najprej si je hotela obleko zažgati pri svetiljki, ki je bila v sobi, potem se je hotela zabosti z iglo od klobuka. Policaji so jo zvezali, ona jih je prosila, da jo puste, ker da bo mirna. Komaj so jo odvezali, je hotela skočiti skozi okno. Nato so jo zopet zvezali, dokler se ni popolnoma izmučila, nakar so jo z avtomobilom prepeljali v centralno bolnišnico. Izjavila je, da je vse prizadevanje zaman: ona se mora usmrtiti. — Sedaj ji bo sodišče postavilo oskrbnika, ki bo imel urediti vprašanje glede alimentacije. Švicarske oblasti — ker je po zakonu, ki je bil sklenjen v Švici, švicarska državljanica — menda tudi posežejo vmes, tako, da še ne bo kmalu konec te žalostne povesti.

Zdravilišče za dunajske mestne uradnike.

Dunajski župan dr. Lueger je te dni obiskal dalmatinski otok Arbe, kjer ustanovijo zdravilišče za dunajske mestne uradnike.

Telefonska in brzolovna poročila.

LIBERALCI V SPLOŠNI KURIJI NA GORIŠKEM ZMAGALI.

Gorica, 10. V ožji volitvi za splošno kurijo je zmagala liberalna lista. Na Krasu je vse, kar je liberalno, šlo do zadnjega moža na volišče. Agrarni liberalci so šli proti S. L. S. v boj, zvezani s socialnimi demokrati, najhujšimi in najzagriženejšimi sovražniki in škodljivci kmečkega stanu. Liberalci so moral obljubiti socialnim demokratom, da se dr. Franko odpove svojemu veleposestniškemu mandatu, ki ga dobi socialist dr. Tuma. Slovenski liberalci imajo sedaj v goriškem dež. zboru že 8 poslancev, S. L. S. pa 2. Jutri je ožja volitev za dva poslance v kmečki skupini.

Gorica, 10. marca. V Št. Ferjanu je neki član komisije jemal glasovnice od volivcev in jih deval v žep, namesto v posodo ter iz drugega žepa deval svoje glasovnice v posodo. Takih nasilnih slučajev je več po deželi.

Gorica, 10. marca. Uradno izid še ni znan. Komisija se zbere danes popoldne ali pa še le jutri. Gotovo pa je, da je bilo včeraj oddanih nad 25.000 veljavnih glasov. Kandidatje S. L. S. so dobili okoli 12.200, liberalci okoli 13.000 glasov. Liberalna večina znaša 700 glasov. Nasprotniki so delali s takimi nepravilnostmi, da se bo ž njimi bavilo sodišče. Socialni demokratje so kot en moč glasovali za liberalne agrarce in veliko bolj agitirali kot za svoje lastne kandidate. Dočim je bilo pri prvi volitvi oddanih 660 soc. dem. glasov, jih je bilo včeraj gotovo nad 1000 ter so torej liberalni agrarci zmagali le s kupljeno socialno demokracijo.

VAŽNA SEJA DELEGACIJE.

Dunaj, 10. marca. Danes se je vršila važna plenarna seja avstrijske delegacije, vmes pa konferenca delegatov in skupnih ministrov pri predsedniku delegacije. Aerenthal in Schönauich sta v odseku ponovila svoje izjave, da bo vlada delala na to, da se prihodnji delegaciji skliceta maja meseca. (Glej Pol. pregled.) Delegat Schrafl je izjavil, da sta te dve izjavi nezadostni. Nato se je vršila konferenca, pri kateri se je sklenilo, da morajo skupni ministri v plenumu svoje stališče povdariti bolj odločno. Nato je baron Aehrenthal podal izjavo, da je neomajno stališče vlade, da se morata prihodnji delegaciji sklicati maja meseca. Povišanje plač častnikom in moštvu se mora maja meseca predložiti v proračunu za leto 1909 in mora to povišanje veljati tudi nazaj za leto 1908. Vlada pa zato zahteva dodatni kredit. Vlada izjavi, da bo na uresničenje tega načrta delala z vso od-

ločnostjo kakor tudi na to, da se to vprašanje ne bo spravilo v zvezo z drugimi. Nato je delegacija soglasno sprejela resolucijo Strüggkhovo, ki povdarja isto kot izjava Aehrenthalova.

ZAGREBSKO VSEUČILIŠČE.

Zagreb, 10. marca. Senat vseučilišča je sklenil, da se že zdaj začne velikonočne počitnice in nehajo predavanja. S tem hoče senat parirati namero in pretjnjo Rauchovo, da bo vseučilišče v slučaju najmanjše demonstracije za celo leto dal za preti.

ZNIŽANJE ŽELEZNIŠKIH TARIFOV ZA KRANJSKO IN ISTRO.

Dunaj, 10. marca. Državna železnica je dovolila v očigled slabemu stanju v občinah kranjskih in istrskih, povzročeniem vsled mnogih uim in nezdod lanskega leta, za te kraje znižano tarifo, zlasti za prevoz sena in krme.

VILJEMOVO PISMO.

London, 10. marca. V zbornici lordov se je prestolonaslednik princ Valeški dolgo in živahno pogovarjal s prvim lordom admiralitete Tweedmouthom, potem ko je ta podal izjavo glede na pismo cesarja Viljema. Vsled tega se v parlamentarnih krogih sodi, da cela zadeva ne bo imela ne za Tweedmoutha ne za druge nobenih posledic in je sploh cela stvar djana »ad acta«.

Tržne vesti.

10. marca 1908.

Kakor so nam pokazali zadnji dnevi, ogrskim špekulantom ne gre »kšeft« po sreči. Morda so pa le delali račun brez »birta«.

Za v petek popoldne je krenila tendenca ravno v nasprotno smer, začela je popuščati, cene so izgubile. Posebno v soboto so cene v terminski kupčiji znatno padle. Apr. pšenica je not. v četrtek 12-24, v petek že 11-93 in v soboto 11-77. Včeraj je pa zopet poskočil na 11-91. Oktoberski kurz je manj trpel. V četrtek je iznašal 9-99, v petek 9-82, v soboto 9-94 in včeraj 9-75. Efektivno blago je bilo seveda stalnejše.

Kakor ni bilo za zvišanje cen pravega povoda, tako tudi ni znan vzrok zadnjega padca. Sicer so utemeljevali budimpeštanski špekulantje hos cen, kakor smo poročali v sobotnem poročilu, in padec cen utemeljujejo s povoljnim položajem setvij. Ta je pa seveda bosa, ker spremembe so se vršile v aprilskem ne oktoberskem kurzu.

Sla d k o r. Ker kartel ni dvignil pri zadnji liberaciji cene, so rafinerije na svojo roko podražile sladkor za pol krone.

Odtok vode pospešujočo, kislilne raz-

VITA redčujoče. Naravni Natronlithion vrecle proti vodni kislini, frganju, diabetes, želod. nemu in črvesnemu kataru, boleznim v mehuru in ledvicah itd. Doblva se povsod, v Ljubljani 180 12-7 pri Mih. Kastnerju.

ŽITNE CENE.

Budimpešta 10. marca.

Pšenica za april 12 09
Pšenica za oktober 9 88
Rž za april 10 77
Koruza za maj 6 68
Oves za april 7 86

Efektiv: 10 višje.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306 2 m, srednji zračni tlak 736 0 mm

1908	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetravi	Nebo	Padavina v 24 urah
9	9. sveč.	733.9	7.6	sr. zah.	obl.	
10	7. zjutr.	28.3	6.4	sr. jzah.		0.0
	2. pop	25.2	1.6	sr. szah.	sneg	

Srednja včerašnja temp. 6.6°, norm. 2.5°.

Mer mi ni bilo mogoče se pri odhodu iz Št. Petra na Krasu osebno posloviti, kličem vsem prijateljem in znancem srčni

„na zdar“!

U Ljubljani, 9. marca 1908.

618 1-1 Fran Šušteršič.

Zahtevajte „Slovenca“ v vseh gostilnah! — Zahtevajte „Slovenca“ na kolodvorih!

631

Učiteljski zbor mestne sloven. dekliške osemrazrednice javlja žalostno vest, da je predraga koleginja, gospa **Olga Kobauova roj. Gasperin** mestna učiteljica umrla dne 9. marca 1908. Pogreb nepozabne rajnice bo v sredo, dne 11. marca 1908, ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti v Zatiških ulicah št. 1. Sv. maša zadušnica se bo brala v četrtek, dne 12. marca, ob 10. uri v cerkvi sv. Jakoba. Ljubljana, dne 10. marca 1908.

HIŠA

enonadstropna, še deset let davka prosta, z dobro obiskovano trgovino mešanega blaga, tik Celja, se **proda**. Ponudbe pod „**Trgovina 47**“ poštno ležeče Celje. 584 3-3

Slavnemu občinstvu, posebno pa prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom priporočam svojo dobro urejeno **podobarsko in pozlarsko obrt** v Wolfovih ulicah št. 1 nasproti frančiškanske cerkve ter vsa v vso to stroko spadajoča dela kot izdelovanje oltarjev, prižnic, tabernakljev itd. in zagotavlja kolikor možno umetno in fino ter trpežno izdelavo po lastnih in predloženih načrtih. Cene zelo zmerne! Priznana dovršena dela! 466 Z odličnim spoštovanjem 52-3

Aleks. Götzl
podobar in pozlatar.

Nova, lepa enonadstropna

hiša

z zelo lepimi sobami in prodajalno, pripravnost za gostilno ter druge trgovine, ker je tik železnične postaje med Kranjem in Lescam na Gorenjskem, se iz proste roke **proda**. Ponudbe na upravnishvo tega lista pod naslovom **Nova hiša**. 550 5-5

Zlato svetinajo: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-čistil. sred-stvo

Seydlin Izdelovatelj O. Seydl Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

V najem se odda zaradi bolezni

pekarija

za **majski termin**. Več se poizve na **Martinovi cesti 32**. 593 5-4

Bolečine živcev in revmatične se le pomirijo in ozdravijo z **CAMPHOROMENTHOL VOSTREBAL**.

Cena steklenici 80 v. Doblja se v lekarnah ali direktno, če se vpošlje K 1-80 (2 steklenici) franco pri edini izdelovalnici **Vostřebalovi lekarni, Praga-Karolinin dol**. Zaloga: Lekarna H. Mardetschlager, Ljubljana, Jurčičev trg. Pozor pred ponarejanji!

Za pomladno in poletno dobo

popolno izbrana zaloga sveže došlih **25.000** komadov **oblek za dame, gospode, deklice in otroke** in sicer:

- nad 5000 kom. najmodernejših **suknenih oblek** od gld. 4-7, 7-50, 10- višje
- 1500 **površnikov in ranglansov** najnovejših barv, od gld. 6-9, 9-12- višje
- 2500 **oblek za otroke in dečke** od gld. 1-90, 350 višje
- 1000 **dolgih pelerin iz voljblodove dlake** in gum. od gld. 3-5- višje
- 5000 **jopičev za dame, paletotov, ovratnikov in kostumov** od gld. 3-5-10- višje
- 10000 **kriil, bluz, pasov** kakor tudi **klobukov za gospode, sportnih čepic in perila**. 676 40-6

Ob vsakem času v zalogi **pariški in berlinski modeli konfekcije za dame** in **dečke** kakor tudi **izvirne angleške športne obleke in površniki**. **Naročila po meri se izvršujejo najfineje in najhitreje na Dunaju**. Pošiljatve na izbero se pošiljajo **povsod tudi brez povzetja**.

Čudovito nizke cene!

Angleško skladišče oblek
O. BERNATOVIČ
Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Kašelj — naglo pomiri, pospeši in olajša izmeček sleza **pristni karolinodolski Davidov čaj** 1 zavoj 40 h. — Edina izdelovalnica lekarna **pri „Češki kroni“**. — Praga — Karolinin dol. — Dobi se v lekarnah ali naravnost, če se vpošlje 60 vin. (2 zavoja). Zaloga v Ljubljani lekarna **pri „Zlatem orlu“** Jurčičev trg. **Pozor pred ponarejanji**. Vsak zavoj nosi trdko in podpis **A. Ferkl.** 46 6

Zahtevajte zastonj — in franko moj veliki, bogato ilustrovani glavni cenik z nad 3000 slikami vseh vrst nikelastih, srebrnih in zlatih ur, kakor tudi vseh vrst solidnih zlatih in srebrnih, godbenega orodja, jeklenega in usnjatega blaga po izvirnih tovarniških cenah.

Nikel remont ura K 3-
svic. izvir. „Roskopf“ pat. ura 5-
registr. „Adler Roskopf“ nikel remont. z eldro 7-
Goldin rem. ura „Luna“, koleje z dvojnimi plaščem 5-50
srebr. rem. ura „Gloria“ 8-40
„ „ dvojni plašč 12-50
„ oklep. verižica z rincec na pero in karab. 15 gr. težka 2-80
ravnka tula nikel ura cilind. z „Luna“ kolejem 10-50
ura s kuhavico K 5-50, budilka K 2-90, kuhinjska ura K 3-švarcvaldska ura K 2-80.

Za vsako uro 3letno pisмено jamstvo!
Nikak risko! Zamena dovoljena, ali denar nazaj!

Prva tovarna za ure **Hanna Konrad**, s. in kr. dvorni založnik v Mostu (Brüx) 654, Češko. 2915 1-4

Prva kranjska slamnikarska zadruga v Mengšu priporočata bogato svojo zalogo najraznovrstnejših 465 12-6

slamnikov.

Od najfinejših do najpriprostejših za **gospode, dame in otroke**. Priporočata se zlasti **slav. društvom, veleč. duhovščini in trgovcem**.

Zastopstvo za Kranjsko:
Ivan Podlesnik ml. Ljubljana, Stari trg 10.
Tu se naroča na debelo in prodaja na drobno.
Svoji k svojim!

Razpis dražbe šole.

Za **prezgradbo šole na lhanu** okraj Kamnik razpisuje se **javna pismena in ustmena**

dražba stavbinskih del

v skupnem znesku **12.600 kron** na dan 23. sušca leta 1908. ob 9. uri dopoldne na licu mesta v občini lhanu.

Načrti, preračun kakor tudi stavbeni pogoji so razgrnjeni pri **Andreju Flerinu**, predsedniku šolskega sveta v Gorišci pri lhanu št. 9.

Pismene in zapečatenе ponudbe glaseče se na skupno delo ali tudi na posamezna rokodelska dela morajo biti opremljene s 50% vadiji ponudbene svote.

Razglas.

V konkurzno maso **Katarine Baudek v Kamniku** spadajoča z **aloga modnega blaga s prodajalnično opravo** v skupni cenilni vrednosti 1737 K 34 vin. se proda povprek brez jamstva za kakovost in množino blaga — po nudi benim potom.

Ponudbe je vlagati pri upravniku konkurzne mase **do opoldne 20. sušca 1908** z varščino 200 K.

Ponudbe se smejo do 28. t. m. odkloniti. Ponudnik, čegar ponudba se sprejme, mora v 8 dneh po prejemu obvestila plačati kupnino v roke upravnika konkurzne mase, sicer zapade varščina v korist konkurzni masi. — Ko je kupnina plačana, je blago prevzeti takoj.

Konkurzne mase upravnik:

Dr. Alojzij Kraut
odvetnik v Kamniku.

630 1-1

Preselitev trgovine.

Podpisana uljudno naznanjam, da sem svojo **modno trgovino v Židovskih ulicah 7** **preselila** na **Jurčičev trg** (preje zlatar Wagenpfeil) kjer mi bode že z ozirom na večji prostor možno, častitim naročnikom vsestransko postreči **z mnogovrstnimi in solidnimi modnimi predmeti**. Zahvaljujem se za dosedanje naklonjenost in prosim prijaznega zaupanja tudi v nadalje.

Z odličnim spoštovanjem
Josipina Podkrajšek.

609 2 **Istotam se sprejme učenka.**

Delniška družba „ZDRUŽENIH PIVOVAREN“ Žalec in Laško

— priporočata svoje **izborno pivo**. — Specialiteta: „**Salvator**“ (črno pivo a la monakovsko).

Zaloga Spodnja Šiška (telefon st. 187).

— Pošiljatve na dom sprejema restavratore „**Narodnega Doma**“ g. Kržišnik (Telefon št. 82.)

Podružnica i v Spljetu. i

Delniška glavnic: i i K 2.000.000. i i

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

promese na komunalne srečke à K 15½. — Žrebanje dne 2. marca. — Glavni dobitnik K 300.000.—, promese na Tiske srečke à K 7.—. — Žrebanje dne 1. aprila. — Glavni dobitnik K 180.000.—. Obe promesi skupaj samo K 21.—.

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun proti **4½%** obrestim.

Podružnica i v Celovcu. i

Rezervni fond: i i K 200.000. i i